

Łukawiec

Wieś po raz pierwszy była wzmiankowana w 1465 r. Pierwsi osadnicy mogli mieć rodowód wołoski. Łukawiec został zniszczony w 1623 r. podczas najazdu Tatarów. Pod koniec XVIII w. nastąpił wzrost liczby ludności oraz rozwój wsi. W XIX w. był tu folwark, gorzelnia, mleczarnia, cegielnia i trzy karczmy. Na tym terenie toczyły się walki w czasie I i II wojny. W latach 1945–1946 wysiedlono 274 rodziny ukraińskie.

Cerkiew unicka św. Dymitra Męczennika powstała w 1701 r. Przebudowano ją w 1923 r. (m.in. dodano zakrystię i nowy babiniec). Od 1947 r. nie była użytkowana, w latach 60. XX w. urządzono tu magazyn nawozów. W latach 90. została odremontowana. Obecnie nie jest użytkowana. Ikony przeniesiono do muzeum w Łańcucie.

Fot. Krzysztof Pol

Elewacja zachodnia i północna

To świątynia orientowana, trójdzielna, konstrukcji zrębowej, kryta gontem, z kopułą nad nawą. Każdą część wieńczy baniaste makowice z żelaznymi krzyżami. Nawa jest na planie kwadratu.

Sanktuarium zamknięto trójbocznie. Jest niższe i węższe od nawy. Od północy przylega do niego zakrystia.

Elewacja wschodnia i południowa

Elewacja południowa

Fot. Krzysztof Pol

Kruchta jest niższa i nieco węższa niż nawa (fot. z prawej). Świątynia stoi na drewnianych palach wbitych w ziemię.

Zakrycia

Elewacja zachodnia

Wejście i krzyż nad wejściem

Fot. Krzysztof Pol

Mimo że powstała na początku wieku XVIII, jednak nawiązuje do najstarszych cerkwi drewnianych z XVI–XVII w.

Helm nad nawą

Okno w prezbiterium

Ogrodzenie, brama

Fot. Jolanta Pol

Znajduje się tu też modrzewiowy kościół rzymskokatolicki Objawienia Pańskiego (Trzech Króli) z 1754 r. (bądź z połowy XVII w.) oraz Sanktuarium Matki Boskiej Łukawieckiej (kościół pw. NMP Królowej Polski) z lat 80. XX w., z cudownym obrazem Matki Bożej Łukawieckiej (dawniej Tartakowskiej).

Kościół pw. Objawienia Pańskiego (fot. poniżej) jest konstrukcji zrębowej, trójdzielny, orientowany. Nawę i prezbiterium kryje dwuspadowy, jednokalenicowy dach, kryty gontem, zwieńczony czworoboczną wieżyczką na sygnaturkę, z daszkiem namiotowym. Przyziemie zostało osłonięte gontowym fartuchem. Nawa jest na planie prostokąta. Ściany nawy i prezbiterium wzmocniono lisicami. Prezbiterium, węższe od nawy, zamknięto trójbocznie. Przy nim od północy znajduje się zakrystia.

Fot. Krzysztof Pol

Elewacja zachodnia i południowa

Stropy zdobi dekoracja kasetonowa z symbolami biblijnymi (prezbiterium) i elementami gwiazdy i krzyża (nawa), a ściany – ornament kwiatowy.

Elewacja zachodnia i północna

Dzwonnica została umocowana na jednym słupie, między dwoma drzewami.

Elewacja wschodnia i północna

Dzwonnica

Fot. Krzysztof Pol

Z XVII w. zachowały się ołtarze i ambona, a z XVIII w. drewniana chrzcielnica w kształcie kielicha. Polichromię o motywach geometryczno-roślinnych wykonał Marian Stroński w 1952 r.

Na belce tęczowej umieszczono inskrypcję fundacyjną i rzeźby grupy pasyjnej, z XVII w. (fot. powyżej).

Krucхта z krucyfiksami

Fot. Krzysztof Pol